

Előfizetési árak:

Fel. évre . . . 90 Leu
Negyed évre . . . 45 Leu
Egy hónapra . . . 15 Leu
Hirdetés — Nyilttér
díjszabás szerint.

SZÉKELY UJSÁG

egyesülve a SZÉKELY HIRLAP-pal.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A
SZÉKELY UJSÁG
néhai Molnár Emil,
SZÉKELY HIRLAPOT
Bíró Lajos alapította.

Felelős szerkesztő és kiadó:

Kovács J. István

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

KOVÁCS-HIRLAPIRODA, Str. Horia, Cloșcă și Crișan
(volt Gábor Áron-utca) 1. szám.

Főszerkesztő:

Dr. I. Diénes Ödön

A támogatásra szorult árvákért!

Felhívás és kérelem a jólelkű emberekhez.

Az árvák, helyesebben az árvaleányokat nevelő intézet érdekében írom e sorokat Kézdivásárhely és vidékének nemeslelkű, melegsívű asszonyaihoz!

Azokhoz a jó lelkekhez, akiknek magasatosan gondolkozó elődei a boldog emlékü Szentkereszty Stefania Báronő kérésére páratlan lelkesedéssel, úgy szólván a semmiből e földre varázsolták városunkban a Székelyföld első árvaházát, ezelőtt 58 esztendővel.

Lélekemelő ünnepi jelenet volt, a mikor nem kevesebb, mint 33 áldott lelkű asszony szent fogadalmat tett Szentkereszty Stefania Báronőnek, hogy résztvesznek az árvaház megalapításában, kifejlesztési munkálataiban, fenntartásában és míg élnek, bármit kívánnak az intézet jelene és jövője, minden áldozatot meghoznak, csak hogy a vármegye és város árváinak nevelése, sorsa biztosítva legyen.

A bárónő és a 39 lelkes úri asszony szent fogadalmukat beváltották: az árvák impozáns hajléka áll, — az önfeláldozó emberszerető, széplelkű asszonyok azonban valamennyien sirjajukban pihennek.

Az intézet 31 árvaleányának viseli ma is gondját, ruházza, táplálja, neveli és taníttatja s oktatja őket Isten félelmére, e földnek, szülőházájuknak szeretetére, az emberek tiszteletére, a jötevők iránti háládatosságra.

A súlyos gazdasági viszonyok azonban nehéz helyzet elé állították az intézet vezetését. Csak az önfeláldozó igazgatónő tudná megmondani, hogy mily nagy szükségben szenved ez az árvaház.

Ha valaha rá volt, úgy ma valóban rá van utalva az árvaház a jólelkű közönség meleg támogatására.

És itt első sorban azokra gondolok, akiknek szülői, nagyszülői harminchárman megalapították ez intézetet. Mint dicső elődei, ők is juttassanak abból, amit Isten adott, a munkanélküliek szegény gyermekeinek s mellettük a legszegényebbeknek: *a teljesen apátlan és hazátlan árváknak.*

Minden nélkülözhető fillérrel jöjjenek segítségére az árvaháznak lélekmentő munkájában.

De nemcsak az árvaházat alapítók utódait, hanem e nemes város minden kultur és humán intézményét szeretettel támogató női- és férfiközönségét kérem, karolják föl az árvaháznak jövő szombatán, dec. 5-én este a Vigadó alsó termeiben rendezendő teaestélyét, *mindenki vegyen részt s akik körülményeik miatt nem lehetnek ott, azok is küldjék el adományait az intézet igazgatónőjéhez s így emeljék ki jóságukkal az intézetet abból a nincstelenségből, amellyel most kénytelen küzdeni!*

Vajna Károly.

Szervezkednek Háromszék megye magánalkalmazottai is.

Tiltakozó gyűlés a megnyomorító adótervezet ellen. — Elfogadják Bothár L. Vilmos igazgató javaslatát. — Egyesületbe tömörülnek.

Háromszék megye magántisztviselői nov. 22-én, vasárnap d. e. 10 órakor tartották tiltakozó gyűlésüket az egész megye magánalkalmazottainak impozáns részvételével, a megélhetésüket lehetetlenné tevő áldozati adójavaslat ellen. Hogy mennyire elevenjébe vág ez az adótervezet a többszörös fizetésredukciókkal amúgy is megnyomorított magánalkalmazottaknak, mutatja ezt a gyűlés résztvevőinek nagy száma, akik között Ojtoztól-Illyefalváig a megye minden számottevő vállalatának tisztviselői és alkalmazottai megjelentek.

Diener Gyula a Kronstädter Allgemeine Sparkasse sepsiszentgyörgyi fiókjának igazgatója, Bothár L. Vilmos a Kézdivásár helyi Takarékpénztár igazgatója, Bálint Vince a Kronstädter Allgemeine Sparkassa fiókjának igazgatója, Gábor Dezső az Erdélyi Erdőipar R. T. Kovászna igazgatója Mandel Lajos a Klinger Szövőgyár cégvezetője és dr. Gyöngyösi István osztályfőnök részvételével megalakult jelölő bizottság elnöknek egyhangúlag Hochstadt Márkust, a Klinger Szövőgyár, Sepsiszentgyörgy, igazgatóját, jegyzőnek pedig Cziko Árpádot, a Háromszéki Takarékpénztár főtisztviselőjét kéri fel, míg jegyzőkönyv hitelesítőnek Strauss Zsigmondot, az Erdélyi Erdőipar főtisztviselőjét és Farkas József a Klinger Szövőgyár cégvezetőjét delegálja.

A megválasztott elnök köszönetet mondva a bizalomért, javasolja, hogy a gyűlés táviratilag üdvözzölje a királyt, valamint a miniszterelnököt, kérve a magánalkalmazottak érdekeinek védelmét és a sérelmes adótervezet napirendről való levételét.

Mihály László főkönyvelő román nyelven ismerteti röviden a gyűlés célját, üdvözölve az ország hasonló célú karársai egyesületeit s főképp a bukaresti magánalkalmazottak szövetségét, melyet a gyűlés egyébként együttérzéséről táviratilag értesített.

Bálint Vince igazgató ezután magyar nyelven mondja el a gyűlés céljának ismertetését s határozott hangon mutat rá arra, hogy az ország egyik legbecsületesebb osztályával szemben készül itt óriási igazságtalanság. Rámutat a leépítésre és a további fizetésredukció veszélyére, melyek mellett a törvényjavaslat a kegyelemdőfést adná meg a magánalkalmazottaknak. — Statisztikai adatokkal fejezi be ismertetését, alapul véve egy 12000 és egy 6000 leu havi fizetéses alkalmazottat. Előbbi nem számítva az egyházi adót és városi illetékeket, valamint a nyugdíjárulékot, eddig 13.4%-ot 16080 Leut fizetett évenként az államnak fizetési adó, utadó, globális adó és betegsegélyzői járulék címén, míg az új tervezet szerint ez 31.1%-ra 37320 Leura emelked-

nék. A második kategória fentiek címén eddig 10. 4%-ot adott fizetéséből az államnak, az új tervezet szerint pedig 27.1%-ot fizetne, vagyis az eddigi 6240 Leu helyett 16320 Leut.

Bátran el lehet mondani e megdöbbentő adatok hallatára, hogy az ország egyetlen rétege sem volna a javaslat törvényerőre emelkedése esetén adóval annyira sújtva, mint a magánalkalmazottak tábora.

A jelenlevők helyeslése és többek hozzászólása után Bothár L. Vilmos igazgató emelkedett szólásra, aki pontról pontra, megcáfolatlan logikával tartalmas előadásban mutatta ki a javaslat megsemmisítő voltát. Előadásának kiinduló pontja az államháztartás helyzete, melynek nehézségeit elismeri, de hangsúlyozza, hogy a magánalkalmazottak soha sem vonták ki magukat az állammal szemben fennálló kötelességek teljesítése alól, sőt le nem tagadható jövedelmükkel a multban is a legtöbb adót fizették aránylag.

Tiltakozik az áldozati taxának magánalkalmazottakra leendő kiterjesztése ellen azért is, mert az állami tisztviselőknél az áldozati taxa behozatala voltaképpen nem más, mint fizetésredukció. Ezzel szemben a gazdasági krízis folytán nehézségekkel küzdő vállalatok már több ízben és sokkal nagyobb mértékben leszállították a magánalkalmazottak fizetését s ha a krízis tovább tart, újabb fizetésredukciók elkerülhetetlenek. Ennélfogva igazságtalannak találja, hogy az állam az áldozati taxával újabb fizetés leszállítást eszközöljön.

Úgyes előadásának konklúziója, hogy az állam a javaslat törvényerőre emelkedése esetén csak veszít, mert a vállalatok képtelenek ezt az új adóterhet magukra vállalni, viszont a már leredukált fizetések további csökkentése lehetetlen lévén, a vállalatok kénytelenek lesznek további leépítéseket eszközölni, hogy a még megmaradt csekélyszámu alkalmazottainak megélhetését biztosíthassák.

Indokolása alapján kéri határozati javaslat megszövegezését, melyben a gyűlés leghatározottabban tiltakozik a terbe veft új adójavaslat ellen és követeli annak napirendről való levételét. Javasolja, hogy a gyűlés küldje meg az így megszövegezett határozati javaslatot mindhárom bankszindikátusnak, az UGIR-nak, a bukaresti és marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamarának, a háromszék megyei képviselők és szenátoroknak, valamint az ország magánalkalmazottai egyesületének.

A nagy tetszéssel és helyesléssel fogadott előadás után a gyűlés egyhangúlag magáévá teszi Bothár L. Vilmos indítványát és elhatározza határozati javaslatnak az indítvány értelmében leendő megszövegezését és elküldését. Ugyanekkor a gyűlés határozatilag kimondja azt is, hogy tiltakozó távirat küldessék Argetoianu pénzügyminiszternek is.

Számos felszólalás után újból Bálint Vince kér szót és újabb felszólalásában rámutat a magántisztviselők helyzetének nagy hibájára, akik semmiféle szervezettel nem rendelkeznek. Kéri tehát gyűlést, hogy a gyűlés elnöksége mellé delegáljon egy előkészítő bizottságot, melyben minden egyes szakma képviselve legyen s amelynek feladata lenne előkészíteni a megye magánalkalmazottainak együletbe való tömörülését, amely egyesület azután csatlakozna a már működő hasonló országos egyesülethez.

Gábor Dezső felszólalásában megemlíti, hogy a fatisztviselőknél már van ilyen egyesületük s a maga részéről proponálja, hogy a jelen gyűlés elnöksége Strauss Zsigmond, az Erdélyi Erdőipar fatisztviselőjén keresztül keresse meg azokat a módosítókat, amelyek az összes magántisztviselők egy egységes egyesületbe való tömörülését elősegítik.

A gyűlés tagjai az előterjesztett javaslatokat örömmel tudomásul veszik és egyhangú felkiáltással hozzájárulnak az egyesület megalakításához.

Jön! MARKOVITS RODION Jön!

Kapcsolódjunk be a veréb konjunkturába!

Az egyik szabadkai nagyvállalat, amely baromfit és vadat szállít a külföldre, a napokban a következő sokat jelentő hirdetést tette közzé az ott megjelenő Bács megyei Naplóban:

Élő verebeket fél dinárért,
élő galambokat három dinárért
(Egy dinár 3 leu) minden mennyiségben vásárolok.

A különös tartalmu hirdetés méltán keltett érdeklődést. Az olvasók szemei megakadtak a szokatlan hangzásu hirdetésen és nem telt el huszonnégy óra, szenvedélyes verébüldözés kezdődött. A tanyákon, ahol a verebek ezrével tanyáznak, mert ott mindig akad bőséges táplálék és nem kell félni a pusztulástól, ezerféle trükkkel fogtak hozzá a verebek összefogdosásához. A vállalkozó szellemű parasztlányok ugynevezett vízipuskákkal szerelték fel magukat és órákig állnak lesben a verébcsaportok mellett. Mások a régi, de mindig bevált cselhez folyamodtak. Az istálló, vagy a magtár ajtajába kukoricát és kenyérmorzsát szórnak. Az éhes madárkák mit sem sejtve vidáman szemezgették a kiszórt élelmet és egyre bátrabban tartanak az istálló, illetve a magtár belsejébe. Amikor már az egész család bent van, az ajtó hirtelen becsapódik és az éhes verébcsalád zsákmányul esik. Ezzel a módszerrel naponta többször egész verébcsaládokat, husz-harminc verebet lehet fogni. Ha csak háromszor ismétlik meg a verébfogást, akkor is megkeresi a napszámot a tanyai ember, attól eltekintve, hogy időtöltésnek és szórakozásnak is beillik a verébirtás.

A nagy exportcég csábító hirdetése megmozgatta az egész környéket. A fiataloknak azóta nincsen nyugta és a munkanélküliek most veréb vadászattal foglalkoznak.

Különösen hetipiackor árasztják el az exportcéget verebekkel.

Egy újságíró megkérdezte, hogy mit kezdnek a kicsiny madarakkal, hová szállítják a szabadságuktól megrabolt állatokat. A válasz egyszerű: az olasz, francia és angol inyencek kedves csemegéje a verébpecsenye. Az idén a nyugati államok verebei között ismeretlen járvány pusztított, amely megtizedelte a madarakat. A bácskai verebek, amelyek kövér búzán és tápláló kenyérmorzsán hiznak, csábítóbb falatok, mint a vérszegény nyugati madarak. Ezért fordult az idén fokozottabb mértékben az érdeklődés a bácskai rónákon kihízalt verebek felé. A verebeket a cég csak élve veszi át s modern vágóhidján öleti meg és hozza transportképes állapotba.

— Miért nem vesznek lőtt verebet? — kérdezte az újságíró.

— Azért, hogy ellenőrizni lehessen, hogyan pusztították el a verebeket. Nehogy méreggel elpusztított veréb kerüljön külföldre s nehogy veszedelmes étel hírébe kerüljön a verébsült és a verébparikás. Ha pedig söllettel lövik, akkor esetleg tönkreteszik a husát, már pedig külföldön csak kifogástalan áru kerülhet forgalomba.

A nyugati államok inyenceinek évek óta nem volt olyan gazdag választékuk fecskében, mint az idén. A Bécsben megrekedt fecskék nagyrészt tudvalevőleg Olaszországba szállították. A kicsiny állatok azonban innen nem jutottak tovább és ezerszámra esnek áldozatul a konyhaművészetnek. Izletes sülték készülnek a vidám madarakból.

Eddig szól a bács megyei híradás.

Sajnáljuk, hogy mi magunk nem vagyunk eléggé üzletemberek ahhoz, hogy bekapcsolódjunk a veréb-konjunkturába.

De valamelyik élelmes vállalkozó megérdeklődne a szabadkai vállalat címét, a mi megyénkben is lehetne elég kövér verebet összefogni.

Az emberek ugyan ma nem olyan jókedvűek, hogy madarat lehessen velük fogatni, de mégis: jobb ma egy veréb, mint holnap egy tuzok.

Jön! MARKOVITS RODION Jön!

☉ Az 1931. dec. 4-iki ref. „Kötőke” műsora: 1. Gyülekezeti ének. 2. Biblia magyarázat. 3. Gyülekezeti ének. 4. Hegedűl Tóth János. 5. Felolvasást tart Dr. Nagy Zoltán. 6. Szaval Hoffman Bandi. 7. Ének-quartett; előadják Vasi Miklós, Kovács József, Siklód Albert és Dr. Gábor Elek. 8. Szaval Dinuj Ancika. 9. Zongorán játszik Jancsó Aranka. Az est rendezői: Zsarnockyné M. Ida és Turóczy Irma k. a.

Úti tarsolyomból.

Írta: Felely Bertalan.

Menekülő madár.

Kis eset az egész. Olvassátok el mégis.

Ma, alighogy felkeltem, kislíu szaladt be udvarunkra. Nem ismertem. Nem ismerte senki. Ahogyan beszaladt: mintha madárka repült volna be szobába, pincébe, vagy kalitkába.

Jókora két szeme kérőn vibrált reánk. Maga sem tudta, hogy hová került. Hogy hol van. Csak repült, csak szaladt s hogy-hogynem: éppen a mi udvarunkra tévedt. Sápadt volt a pöttöm s pihegett is nagyon. Ijedt volt a kisemberke. Megijesztett kismadárka — megéreztem rögtön. Megszalasztotta valaki... Bántani akarták... Menekült...

S ahogyan a kapunk mögött, házoldala között a sarokban meghúzódott — megkérdeztem:

- Miért jöttél ide, kicsifíu?
- Mert meg akartak verni.
- Csintalankodtatok az uccán, ugy-e?
- Nem a gyermekek, a tanító bácsi.
- A tanító bácsi? És hol?
- Hát az iskolában.
- S hogyan kerülsz ide?
- Elszöktem az iskolából.
- Ugy? És miért akart megverni a tanító bácsi?
- Mert piszkos a lábam s az ingem.

— Jó tanító bácsid lehet...

— Nem igaz (!) nem jó. Nagyon rossz ember. Azért szaladtam el, mert nagyon megvert egy gyermeket.

— Meg is érdemelte. Annak is piszkos volt bizonyára a keze s a lába.

— Igaz, de erősen megverte mégis. Megijedtem, hogy engem is megver újra. Nagyon féltem s kifutottam az iskolából.

— Rosszul téved. De miért nem vagy tiszta? Miért nem mosod meg a lábad s anyukád miért nem mossa meg az inged?

— Mert — és sirni kezdett a kislíu — nekem nincsen édesanyám.

Szünet.

Szegény kicsigyermek: ez már komolyabb baj — gondoltam magamban — és részvéttel simogattam szép, szomorú fejcskékét. Nincsen édesanyja s itt áll a vészben és viharban. Mert akinek édesanyja nincsen: senkije sincs annak. Különösképp, ha pöttöm, ha félős, ha madárka. Ez is szidja, az is bántja, amaz is kikezdi. Hogyha megérdemli s hogyha nem szolgált rá egyaránt. És repdes a madárka, pihegve fut ide-oda. Haza nem mehet szegényke: betér hát idegen udvarra. Nincsen, aki könnyecskéit letörölje, ingecskéjét ki megmossa, fáradt fejcskékét kinek keblére hajtsa.

Árva kicsigyermek... vigasztalni megpróbáltuk még is:

— Menj csak haza szépen s mondd meg édesapádnak, hogy mosassa ki inged, te meg mosd meg a lábad.

Nyelvtan alkonya.

(Modern pedagogia).

A parkban egyedül szomorkodott a Nyelvtan-palota. Vastag dereku tölgyek susogtak, regéltek az eltűnt dicsőségről, századok fénykoráról. A palota törpe, zömök dóroszlopaira biborszínű kuszó folyandár, sárguló repkény, elvadult szőlőindák összefonódva kapaszkodtak fel és takarták el a repedezett falak szomorú sebeit: a lehullott mészfoltokat és töredezett akantusz-leveleket.

A palota bejáratánál összecsavarodott, halálfelejtett vén ember üldögélt.

Feketefürtű, fiatalember gyors, rugalmas lépéssel haladt fel a rozszant lépcsőkhöz. Az ősz ember illemtudóan felállt, meghajtotta magát és indult, hogy a nehéz cserefa ajtót kinyitja. A fiatalember rátekinthet és félvállról odaszól:

— Ki vagy te bánat embere? Mit keresz itt, mi a foglalkozásod?

— Én a Nyelvtan-palota portása vagyok. Mielőtt valakit beeresztenék, megkérdelem, hogy kicsoda, micsoda és mi.

— Igen? Tehát maga Alany bácsi!

— Az vagyok, könyörgöm alássan.

— Emlékszem magára gyermekkoromból; sokat drukkoltam, sokat szenvedtem maga miatt. Ugy elbujt sokszor a Mondat labirintusában, hogy hiába kerestem, nem találtam sehol. Maga miatt egyszer meg is buktam.

— Kihez legyen szerencsém? — kérdezte az öreg alázatosan.

— Én a Nyelvtan-intézet új igazgatója vagyok; most jövök átvenni az intézetet. Ezután az intézet éjjel-nappal nyitva lesz; szabadon jöhet-mehet, járhat itt mindenki. Nincs itt Alany bácsira többet szükség, alásából ezennél fölmentem.

— Könyörgöm — vén vagyok, dolgozni nem tudok, mi lesz velem, miből élek, ha a nagyságos ur elkerget!

— Az a maga dolga. Nem tartozik énreám.

— Instálom, legalább a nyugdíjat.

— Szegény az intézet. Szedett kapupénzt, éljen abból!

— Könyörgöm, nem volt szabad kapupénz szedni régebb.

— Szabad, nem szabad, miért nem szedett? Sajnálom.

Utoljára reszkető kezével még egyszer kinyitotta az ajtót, a professzor elvette a kulcsot és tovább ment.

Az elágazásnál egy másik öreggel találkozott.

— Nem merek, nem megyek. Édesapám is megver, ha kérek valamit tőle. Nagyon haragos ember, erősen verekedik. Olyan, mint a tanító bácsi.

— Hogy hívják édesapádat?

— Fodor István, a kakasvárosból.

— És a tanító bácsit?

— Moldován Péter.

— No majd beszéllek én édesapáddal s a tanító bácsival. Addig is állj bele ebbe a kádba: mosakodj meg jól. Ingecskedet meg kimossuk itt.

S míg a megpihent madárka a telekádiban megfürödött: Vilma néném kimosta a kislíu ingecskéjét, mit a forró tavaszi nap meg is szárított legott. Tiszta testtel s tiszta ruhácskában repült ki — úgy déltájban — udvarunkról a hozzánk menekült madárka. Két nagy kékszemében öröm és boldogság vibrált. Bátran fog hazamenni s délután az iskolába: nem fogja megverni sem az édesapja, sem a tanító bácsi. Legalább egy hétig. Azután meg? Talán ide repül minden héten. Mert akinek édesanyja nincsen: senkije sincs annak.

— Nálunk — néhány órácskáig — úgy érezte, mintha volna édesanyja. Szegény Fodor Pisti, menekülő madár.

„Ma akinek van édesanyja,

Hím testvérem borulj elébe

S csókold meg sirva a kezét.”

(Szamosujvár).

— Kicsoda maga itt és miért álldogál itt? — kérde ettől is ridegen a professzor.

— En Állítmány vagyok, azt mondom meg, hogy Alany barátom mit csinál, vagy mit cselekszik, ha nincs itthon vagy beteg, akkor én helyettesítem.

— Semmi szükség ezenül magára, én magam akarom ezt látni, a magam szemével akarok mindenről meggyőződni. Különben is Alany bácsit állásából fölmentetem. Maga is mehet utána.

Szólni akart Állítmány apó valamit, de nem volt kinek.

— Nem érti, Tárgy ur, hogy semmi szükség magára. Két naplopó társát elkergettem. Mit akar róluk árulkodni? Láttam már eleget, hogy mit csináltak esztendőkön át. Lopták a napot, gyötörték az ifjúságot. Bujkáltak egyik lebujsból a másikba. A gyermekek állandóan keresték magukat s ha nem találják vagy nem ismerték meg magukat, szegény gyermekeket ütötték-verték a régi igazgatók.

— Kérem...

— No, csak semmi mentiség, menjen maga is a két korhely társa után.

— Maga az a jeles Jelző urfi?

— Nagyságos ur kérem...

— Nem vagyok kíváncsi, hogy milyen itt valami. Látom, eleget látom. Füstös, poros a fai, hepe-hupás a folyosó, rozsdás a zár, piszkos minden. Maga fiatal menjen szobafestőnek!

Tovább robogott és egy asszonytársasághoz ért.

— Miféle pletykázó fehérnépek maguk itt? — kérdezte ridegen a professzor.

— Én instálom a Helyhatározó felesége vagyok, mindennek ismerem, tudom a helyét, tudom mi hol van, ki hová megy, vagy honnan jön.

— Látom, jól látom, hogy tudja a helyét! Hát a seprűnek a szoba közepében van a helye? Jobb volna, ha a kezébe venné és kiséperné ezt a sok szemetet! No csak semmi sirás. Takarodjék innen, keressen más foglalkozást. Végeztünk.

— Én özvegyasszony vagyok. A férjem a múlt héten halt meg. Azóta én vagyok az Időhatározó. Tudom, ki mikor született, meddig élt, tudom, hogy mióta van itt. Tudom ki meddig volt itt állásban, vagy meddig marad itt.

— Azt én mondom meg, nem maga, vén álomszuszek! Aki délig alszik, tudja is, mi mikor történik. Hiába pityereg, egy percig semmaradhat itt többé! Érti?

— Igen? Hát maga az a híres Módhatározó? Mindent fordítva, nagytva, hibásan talál elő. Semmit sem úgy ad elő, ahogyan az történt. Hol árvizet mond, szárazon lehet ottjárni.

Mehet a többi után a poroson, de gyorsan!

— Hát maga mit szorongat a kezében? — kérde egy másik vénasszonytól.

— Nálam az intézet különféle eszközei vannak. Én Eszközhatározó vagyok; én mondom meg, mit mivel kell csinálni.

— Tudom maga nélkül is, hogy a rántást nem seprűvel keverik. Látom, hogy az asztalt, ablakot semmivel sem törölte le. Olyan piszkos az ablak, hogy nem lehet kilátni.

— Törölje le azt a székelt! A surcával akarja letörölni? Hol a portörölő rongy?

— Instálom, szegény az intézet, nem telik rongyra.

— Sarka erre! — Elmehet!

— No, hát maga miért van itt? — kérdezte egy idősebb nőtől.

— Én Okhatározónak vagyok a leánya. Több kérőm volt...

— Nem vagyok kíváncsi, miért nem ment férjhez, meg tudnám azt én mondani, de nem akarom megbántani... Keressen más intézetnél foglalkozást.

— Származása, eredete nem érdekel. Ki törődik már azzal, hány szilvája volt a nagyapjának — válaszolt egy idős asszonynak, aki, mint Eredethatározó mutatkozott be.

Sajnálom, de helyzetén nem segíthetek. Adieu!

Piros vigános, rózsarcu fiatal leányka jött ringó lépéssel dalolva az emeletről.

— Én a mosónő leánya vagyok. Anyám Társhatározónő volt, most én járok helyette az intézetbe.

— Ezentul állandóan az intézetben fog lakni, mondotta mosolyogva az új igazgató — és sietve ment, hogy a Beszédszek lakosztályában is rendet teremtsen.

Az öregek busan kullogtak ki az intézetből, miközben lehangoltan mondogatták magukban: Mire vándultunk meg, mire vándultunk meg.

Időhatározóné a küszöbről még egyszer visszatekintett, de már nem volt kinek visszakáltsa.

— Így jársz te is, mire megvándulsz. (Futásfalva) Pap Sándor.

Jön! MARKOVITS RODION Jön!

HIREK.	
SZÉKELY UJSÁG	
Politikai hetilap.	
Megjelenik minden vasárnap reggel.	
Nov.	28
1931.	

Iskola.

Meglepetéssel vettük tudomásul, hogy a kézdíváshelyi leánygimnázium is fel van véve a január 1.-én feloszlatható iskolák sorába. Ahogy értesültünk, az iskolához még semmi rendelet sem érkezett ebben az ügyben s az iskola igazgatósága is csak a lapokból értesült a megdöbbentő hírről.

Ez a lesújtó hír nemcsak a tanárokat érinti, akiknek most, tél közepén, az ország ki tudja melyik sarkába kell szétszóródniuk, dacára annak, hogy legnagyobb részük itt is született, vagy teljesen idegyökerezett, — érinti nagy mértékben a társadalom minden rétegét, sőt nemcsak a város társadalmát, hanem az egész vidéket is, mert egy hosszú emberöltőn keresztül mind a városi, mind a vidéki szülők megszokták, hogy itt taníttassák leány gyermekeiket ebben az intézetben.

120 gyermek marad iskola nélkül. Legtöbb félbeszakadt tanulással, mert alig van 1-2 szülő, aki anyagilag bírná ebben a válságos gazdasági helyzetben gyermeke idegen városban való taníttatásának költségeit. Sőt annak is, aki talán megtehetné ezt, most évközben nehéz elhelyeznie gyermekét egy más iskolánál s még ha el is tudná helyezni, a mai bizonytalan világban mily sok aggodalmat kell elszenvednie a távollévő gyermekért.

Ahogy értesülünk, az igazgatóság mindent elkövet, hogy ezt a 33 év óta fennálló, saját épületével rendelkező, mind végleges és rendes tanárok által vezetett iskolát megmentse.

A napokban a város egész társadalma, s a községek által aláírt memorandummal egy deputáció megy a Miniszterhez Dr. Valeriu Bidu kórházi főorvos vezetésével, aki mint a gimnázium iskolaszékének (Comitelul școlar) agilis elnöke nemcsak az iskola érdekét képviseli, hanem ugyanakkor mint az interimár bizottság elnöke is a város érdekében is mindent elkövet ennek a kulturális intézménynek a megmentésére.

Adja a jó Isten, hogy a küldöttség eredménnyel térjen haza.

Jön! MARKOVITS RODION Jön!

— Zászlószentelés. F. hó 29.-én, vasárnap este 6 órakor tartják meg a rom. kath. templomban a Szentkereszt Hadseregének zászló-szentelési ünnepélyét. A zászlószentelésen jelen lesz P. Lukács Mansvét ferenc-rendi atya is, aki az ünnepi beszédet fogja mondani. Kérjük különösen a Szentkereszt Hadseregének tagjait, hogy teljes számmal jelenjenek meg ezen a szép ünnepélyen.

— Astra-est. Az Astra egyesület helyi tagozata dr. Bidu Valer igazgató-főorvos elnöklété alatt és az ő lelkes kezdeményezésére — e hó 22-ikén délután tartotta meg első kultur. estjét, amelyen igen szépszámu — intelligens közönség vett részt. Az alkalmi program első pontja Ganea gimnáziumi tanár szépen kidolgozott irodalmi tárgyú felolvasása volt Rebreanu Liviu íróról és két ez alkalomra kiválasztott regényéről, melyet a közönség nagy figyelemmel hallgatott s elismeréssel élték tapssal jutalmazott. Utána Dima Joan iskolai igazgató tartotta meg humoros előadását, ugyancsak nagy tetszést aratva a közönségnél, melynek kívánságára még megtoldani volt kénytelen általános vidámságot keltő felolvasását. A műsor 3-ik pontja az elnök, dr. Bidu Valer visszaemlékezése volt Románia nagy orvos tudására Dr. Babes professzorra, — kinek ezelőtt 5 évvel történt halálát nemcsak hazája, — hanem az egész orvosi világ meggyászolta. A nívós műsor befejező számai Dabu Gh. szépen előadott énekszámai és Leu V. hegedűjátéka voltak, miket a közönség ugyancsak nagy tetszéssel fogadott s többszörös tapssal honorált. Az Astra egyesület sorozatos közművelődési összejövetelei jövőben rendszeresen — vasárnapokon — fognak megtartatni, melyekre az Egyesület mindenkit szívesen lát.

— A Ref. Leányszövetség estélye. A Ref. Leányszövetség dec. 12.-én műsoros estét rendez. A nívónak ígérkező estélyre, — melyre nincs belépti díj — előre felhívjuk a közönség figyelmét.

— Kultúrelőadások. A Kath. Otthon szerdán este tartotta harmadik előadó estjét. Az első előadást a légköri tüneményekről Török Sándor tanár tartotta. A népszerű modoru s mindvégig lebilincselő előadást a publikum nagy figyelemmel hallgatta. A második előadó Maniás Ferenc tanár volt, aki sorozatos kísérletek kapcsán mutatta be a Röntgen sugarak keletkezését és azok hatását. Nagyon kedves ujtás az Otthon vezetősége részéről, hogy ilyen közérdekű témákat dolgoztat fel s a fizikai kísérletek bekapcsolása nagyon helyénvaló és kedves dolog. A kitűnően sikerült előadást a szép számu előkelő közönség nagy tapssal jutalmazta. Mindkét előadóban még lesz alkalmunk gyönyörködni. A következő szerda esti (dec. 2.) előadók: Szöcs Lajos tanár és Kanabé Sándor.

— A magántisztviselők megadóztatása. Az Adeverul értesülése szerint a magántisztviselők rendkívüli adózása csak 8—10 ezer leutól kezdődik.

— Amerikában sem rózsás a helyzet. A folyó év első tíz hónapjában az Egyesült Államokban 1753 bank szüntette be fizetéseit. Ezeknek a pénzintézeteknek a betétállománya összesen 1462 dollár volt.

Látogassa a Sport Egyet könyvtárát! KÖNYVTÁR ÓRA: szombaton este 7—9.-ig

SZÍNHÁZ.

Bércy Mihály Szintársulata városunkban.

Hosszu szünet után újból felcsendül a magyar színeszet hangja a Vigadó színháztermében. Hétfőn kezdi meg előadásait Bércy Mihály szinigazgató jól szervezett szintársulatával Hunyadi Sándor író feltűnést keltő és rövidesen mindenfelé nagy diadalt aratott darabjával, a Feketeszáru cseresznyé-vel.

Ezenkívül a 12 napra tervezett sziniszézonban előadásra kerülnek a legújabb darabok: Harapós férj, Nőtlen férj, Ballerina, Tul a Dunán Baranyában, Meddig fog szeretni, Férke, A kis király, Cserebogár — sárga cserebogár, Katica stb. és szombaton éjjel felnőttek részére a Fenevad.

Bércy neve jó márka a magyar színeszet terén, így valószínűleg a közönségünk is megértéssel fogja támogatni a nívónak ígérkező előadásokat.

Bérletelőjegyzéseket Dávid Dezső hereskedő üzletében lehet eszközölni.

Nagyon olcsók a helyérek.

— Papi gyűlés. Folyó hó 23-án tartotta a kézdi-orbai kerület papsága a rendes őszi gyűlését. A gyűlésen előkerültek azok a problémák, melyek legsürgősebb megoldást várnak. De elhangzottak aggasztó szavak is a jövőt illetően, melyből csak az igazi keresztény szeretet és megértés tudja kivezetni az emberiséget.

— Költő. Tegnap volt a Ref. Nőszövetség második kütőke estje a közönség szép érdeklődése mellett. A gyűlékezett ének és Paál Lajos mélyenszántó biblia magyarázata után ifj. Molnár Kálmán szabadlódása kötötte le a figyelmet. Kiemelkedő pontja volt még az az estnek Albert Vilma tanárnő énekeslője Jancsó Aranka zongora kísérete mellett, Benke Klára szavalata és a zeneduett Siklód Alberttől zongorán, Kovács József kántortól hegedűn. Az est rendezői: Kovács József és Czirmay Matild meleg szeretettel vették kezükbe a rendezés ügyét, így nem esoda, ha ez az est is sorakozik az előbbi est mellé sikeréhez. A jövő kétértéke is felkívja a közönség figyelmét.

— A látszatadót is bevezetik? Egyes román lapok (pl. a Curentul) közlése szerint, a globális adózás módosításánál be akarják vezetni nálunk is az adókievítésnek azt az új módját, amely nem csak a jövedelmet, hanem az életmódot is figyelembe veszi. Ezt az új adót, látszatadó néven Magyarországon már alkalmazzák is.

— A Kath Otthon szezonnyitó teaestje. Vasárnap, Szent Cecilia napján tartotta a Kath. Otthon évnnyitó házi teaestélyét. Az egész est a legkellemesebb hangulatban s a teljes siker jegyében folyt le. Az Otthon zsufolásig megtelt termeiben 80 pár táncolt a késő reggeli órákig. A háziasszonyi tisztet a Cecilia vegyeskarának női tagjai látták el nagy ügyességgel és hozzáértéssel. A nagyszerűen sikerült estét a Cecilia férfikarának kitűnő énekszáma vezette be s dicséretére vállt nemcsak az énekeseknek, hanem a férfikar vezetőjének, Paál Eleknek is, akinek kiváló kvalitásairól már régen meggyőződünk. Az estély megrendezésének s a sikernek dicsősége az Otthon agilis alelnökét, Tóth Gáspárt illeti.

— Akiknek nem kell a pénz. Washingtonban egy Dubion nevű bankár fia elutasította az apjáról reámaradt 17 millió dollár örökséget, mert — a kisujjamat sem mozdítottam érte; az apám dolgozott, nem én és ezért nem fogadhatom el." Odaadta tehát az egész pénzt a raboknak. — Hasonló eset történt Rheimsban, ahol a 18 éves Biraudeau Jeanette autóösszeütközés folytán elvesztette szüleit. Kétfélmillió frank vagyon maradt rá, de ő visszautasította: „Fiatalkorom, egészséges és tudok dolgozni. Nem fogadom el a pénzt, amikor városunkban nagy számmal élnek magukkal tehetetlen öreg emberek, akik éheznek." — És ő is odaadta örökségét az aggok menházának.

Markovits szerzői est a Vigadóban.

Markovits Rodion december 8-án (kedd) a Vigadó nagytermében szerzői estet tart.

Markovits Rodiont, mint a „Szbárai garnizon", és az „Aranyvonat" című regények íróját már az egész művelt világ ismeri és méltatja s így irodalmi estje nagy érdeklődésre tarthat számot annál is inkább, mivel a belépti jegyek a legminimálisabb áron lettek megállapítva.

Bevezető beszédet mond dr. Fekete András. Kiegészítő számokképpen szerepelnek Weinberger világhírű hegedűművész és a mindenki által előnyösen ismert Nagy Karolla előadóművész.

Amint értesülünk, Markovits Rodiont a volt orosz hadifogoly társai meleg ünneplésben fogják részesíteni.

Az irodalmi estét a „Mediator" iroda rendezi. Jegyelőjegyzéseket ott lehet eszközölni.

GABONACSERE

Cserélek ismét buzát, rozst, árpát, tengerit és zabot bármilyen fajta liszttel.

Cserében is kizárólag elsőrendű BÁNÁTI LISZTEKET adok a legkedvezőbb arányok mellett.

Csiha Lajos Kézdivásárhely

A mozi műsora.

Nov. 29-én, vasárnap d. u. és este egy rég nem látott, kedvelt vígjáték színész, Harold Loyd új hangos filmje: Lábak előnyben kerül előadásra.

Ez a film az, amelyről a kritika egyhanguan állapította meg, hogy a humor és a vicc mester teljesítménye a legnagyobb amerikai vígjáték.

A film meséje a havai szigetek csodálatos levegőjében játszódik le és Harold Loyd egy kis segéd szerepében szenzációs atakítást nyújt. (as-nő).

Vendéglősök

és borlogyasztók figyelmébe!
Raktáramra érkezett és állandóan kapható nagyban és kicsinyben prima aradi és küküllőmenti

== B O R ==

Literenkénti ár: 12—20 leuig.

Vendéglősöknek árendedmény!

BENE ALBERT

Friss csokoládé és cukorkák

Mikulásra és karácsonyra

izléses választékban.

Vajda József

fűszer, liszt, kávé stb. kereskedőnél.

No. G. 15726—1929

Publicație de licitație.

Subsemnatul portarel delegat prin aceasta publicație în baza deciziei No. G. 15726—1929, a judecătoriei mixte Tg.-Săucesc în favoarea reclamantului Casa de Pastrare din Tg.-Săucesc repr. prin avocatul Dr. I. Diénes Jenő pentru în casarea creanței de 10200 Lei bani și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 21 Dec. 1931 orele 4 p. m. la fața locului în comuna Ojduca No. 517 unde se va vinde prin licitație publică judiciară 2 cau fân, 1 căruță pte. eai, căruța de economie, 20 mm. cartofi, 1 credenț, 1 masă, 1 canapea, 1 pat, 6 perne, 1 casten, 2 mm. orz cu masere, 15 saci porumbi etc. în valoare de 11700 Lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Tg.-Săucesc, la 13 Nov. 1931.

Ștefan Vantaș portarel delegat.

A város hivatalos hirdetései

Primăria Comunei Urb. Târgul-Săucesc

No. 5228/1931.

Concurs.

Primăria orașului Târgul-Săucesc deschide concurs pentru postul de pădural în următoarele condițiuni:

1., Leafă lunară Lei. 2000 locuință în natura lemne de foc și două mici poeni pentru uzul propriu.

2., Contractul se încheie pe 5 ani.

3., Concurenții trebuie să îndeplinească următoarele condițiuni:

a., să cunoască perfect limba Statului în grai și scris;

b., să fi satisfăcut serviciul militar;

c., să nu fi trecut vârstă de 35 ani.

d., să nu fie pedepsit.

Cererile de concurs se vor înainta Primăriei Târgul-Săucesc până la 14 Decembrie 1931.

În primul rând voi fi preferați cei cari au mai făcut serviciu de pădural.

Pályázat.

Târgul-Săucesc városi tanácsa a következő feltételek mellett egy erdőőri állás betöltésére pályázatot hirdet.

1., Havi bér 2000 Lei, természetbeni lakás, tüzifa és két kis tisztás saját használatra.

2., A szerződés 5 évre kötött.

3., A pályázatoknak a következő feltételeknek kell megfelelniök.

a., Az államnyelvet perféktül kell ismerni úgy beszédben, mint írásban.

b., teljesített katonai szolgálattal;

d., a 35 évet túlnehaladja.

A pályázatokat legkésőbb 1931 december 14-ig be kell nyújtani a Târgul-Săucesc-i városi tanácshoz.

Előnyben részesülnek azok, akik még szolgáltak, mint erdőőrök.

Târgul-Săucesc, la 23. Novembrie 1931.

Președ. Com. Int.
(ss) Dr. V. Bidu.

Secretar Gen.
(ss) R. Cosma.

Figyelem!

Karácsonyi liszt szükségletét nálam szerezté be. — ARADI és BĂNĂȚI lisztkekből állandó raktárt tartok. — Minőségért teljes garanciát vállalok.

Olcsó ár!

Zsákvételnél árendedmény!

BENE ALBERT

Könyvolcsósági hullám a Kovács-hirlapirodában.

Kötetjé 28 Leu.

Kötetjé 40 Leu.

COURTHS MAHLER:

" " A lefátyolozott halgy
" " Magdala önfeláldozása
" " Filmesillag
" " Marlen titka
" " Becsületbeli adósság
" " Eladott lelke
" " Titkos mifhaság

A buhás mélyén
Az udvarhölgy
Vergődő szívek
Az elveszett gyűrű
Courths Mahler.

Női diplomata
A guruló kő
A falu szépe
CROKER

Grimm Show: Semst.

OHNET: A Croixmori grófnők

FERRERO: Antonius és Cleopatra. Hat kötet
Leu 240.

BENVENUTO: Cellini önéletrajza (Mesterművek). Két kötet Leu 76.

HENRI BERGSON: A nevelés. Tanulmány a humikum jelentéséről és négy lélektani értekezés
Leu 40.

JOHN RUSKIN: Előadások a művészetről L. 33.

SPENCER: A haladás. Az angol nemzet legnagyobb filozófusa ebben a könyvben a hőzvetlen élet legközvetlenebb és problémáitani foglalkozik. Ára fűzve 40 leu.

WAGNER RICHARD: Művészet és terredalom. A Wagner művészetét szerelők, vagy magértani akarók nagy szeretettel valószínű Wagner-breviárma lehet ez a könyv. Ára fűzve 40 leu.

SWIFT: Gulliver utazásai. Ford. Karinty Frigyes. (Ez nem a gyermekek mesés könyve. Van egy másik Gulliver is: a felnőttek Gulliverje. Ez nemcsak a törpék és óriások, nemcsak a tudósok és lovak birodalmain vezet keresztül, hanem az emberi társadalom és az emberi lelek rejtelmeit is.) Ára fűzve 58 leu.

MECSNIKOV: Optimista világnézet. Öregség, boldogság és halál: ez a három nagy problémája a Mecsnikov könyvének Ára 40 Leu.

SNYDER: A modern természettudomány. Ford. Mihai Lajos. Ára 40 leu.

RALPH W. EMERSON: Essayk. Ára 40 leu.

JEAN FINOT: A boldogság tudománya. L. 33.

Ezekon kívül még nagy választék értékes könyvekben, szintén leszállított áron.

Vegyileg tisztít és fest női- és férfi ruhákat, plüsszérozást különböző mintákban készít, posztókat ványol, fest és prése többféle minőségben, — női és férfi kiizzadt filz kalapokat tisztít anélkül, hogy formáját elveszítene, — legjutányosabb árban

Bartos Boldizsár

TÂRGUL-SĂUCESC — KÉZDIVÁSÁRHELY

Tipografia „MINERVA” nyomda Târgul-Săucesc (Kézdivásárhely), 1931.